

De verzorgingsstaat herwogen

De Nederlandse Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid kwam op 21 maart voor de tweede keer een van haar rapporten voorstellen bij deBuren. Vorig jaar werd *Dynamiek in islamitisch activisme* aan publiek en pers gepresenteerd; nu was het de beurt aan *De verzorgingsstaat herwogen. Over verzorgen, verzekeren, verheffen en verbinden*.

Het rapport geeft een advies over hoe een verzorgingsstaat er moet uitzien die past bij de uitdagingen van de eenentwintigste eeuw en die voldoende open is om om te gaan met een nieuwe internationale orde en een nieuw type burger. Voorbeelden van die nieuwe uitdagingen waarvoor de verzorgingsstaat zich gesteld ziet, zijn globalisering, vergrijzing en de behoefte van burgers om zich in psychologische en culturele zin individueeler te kunnen uiten. De WRR schetst in het rapport een toekomstbestendige verzorgingsstaat aan de hand van de vier hoofdfuncties ervan: *verzorgen, verzekeren, verheffen en verbinden*. De afgelopen decennia werd vooral aandacht besteed aan verzorgen en verzekeren; nu is het tijd om zich meer te concentreren op verheffen en vooral op verbinden.

"De lastigste taak waar de Nederlandse verzorgingsstaat voor staat", aldus WRR-secretaris professor Anton van Hemerijck, "is die van het verbinden. In een multiculturele samenleving is het overbruggen van de afstand tussen etnische lijnen misschien wel de grootste opgave."

Minister Frank Vandenbroucke vindt dat ook, maar, zei hij, "toen het rapport gepresenteerd werd, heb ik gezegd dat ik het een fantastisch document vind en heb ik gesproken over de dingen waar ik het mee eens ben. Nu moet ik misschien een ander accent leggen en het hebben over datgene waar ik het niet mee eens ben. Zoals het rapport zegt, heeft een welvaartsstaat inderdaad een verzorgende en een investerende functie - achter dat laatste gaat de idee van de volksverheffing schuil, en daar ben ik een groot voorstander van. Waar ik van mening verschil met Van Hemerijck, is dat de verdelende functie van de verzorgingsstaat voor mij erg belangrijk is. Er zijn mensen die vinden dat je de prestaties van mensen naar beneden haalt door te herverdelen. Mijn antwoord daarop is dat een samenleving niet voor dat dilemma staat als ze een goede investeringsagenda heeft. Daar zijn we onvoldoende mee bezig geweest. België scoort heel hoog in de gemiddelde onderwijsprestatie maar slecht in de verdeling van de onderwijsprestatie. Op dat vlak is er nog veel hervorming nodig in het onderwijs. Daarbij moeten we niet, zoals in Nederland, een slingerbeweging maken van de ene hervorming naar de andere. Dat leidt tot hervormingsmoeheid, en dat moeten we vermijden. We moeten een slimme en open hervormingsagenda brengen."

Over de verzorgingsstaat in Europees perspectief zei Vandenbroucke: "Je kunt geen verzorgingsstaat hebben zonder Europa en vice versa. De sociale dimensie is een van de kernbelangen van de Europese Unie. Er moet een sociaal narratief ontwikkeld worden op het hoogste niveau van de EU."